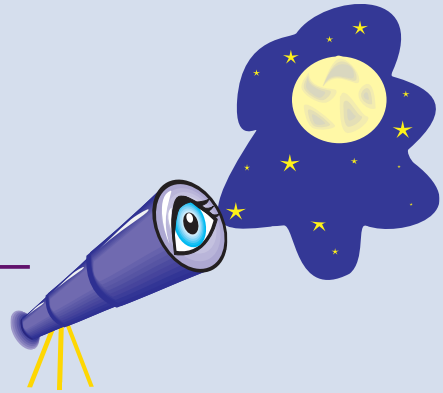

Gökyüzü

Alp Akoğlu

“Ömrünüzde yalnızca 1 kez görme şansına sahipsiniz!”

“Mars gezegeni Ağustos’tan itibaren geceleri gökyüzünün en parlak cismi olacak. Mars çıplak gözle dolunay kadar büyük görünecek. Mars Dünya’ya 56 milyon mil yaklaştığında en büyük göründüğü gün olacak. 27 Ağustos gecesi 00:30'da gökyüzünü izleyin. Dünyanın iki Ay'ı varmış gibi görünecek.”

Bu haber her yıl Ağustos ayından yeniden ortaya çıkıyor ve özellikle e-posta yoluyla gerçek olaylara yönelik haberlerden çok daha hızlı bir şekilde yayılıyor.

Bu haberin kaynağı 2003 yılına dayanıyor. 27 Ağustos 2007’de Mars ve Dünya son 60.000 yılın en yakın konumuna gelmişti. Ancak bu, Mars’ın ne Ay kadar büyük ve de en parlak gökcismi olacağı anlamına gelmiyordu. Üstelik bu yakınlaşma, Mars’a teleskopla bakmayan gözlemciler için, gezegenin her zamankinden biraz daha parlak olması dışında bir şey değiştirmiyordu.

Mars ve Dünya, yaklaşık iki yılda bir birbirlerine görece yakın konuma gelirler. Bu, yörüngelerinde dolanırken Güneş – Dünya – Mars dizilimi olduğunda gerçekleşir. Her iki gezegenin, özellikle de Mars’ın yörüngesi tam olarak bir çember değil, birer elips biçiminde olduğundan, her Güneş – Dünya – Mars dizilimi olduğunda gezenlerin birbirlerine uzaklıkları farklı olur. (Gezegenlerin en yakın olacakları konum, bir Güneş – Dünya – Mars dizilmesi sırasında, Dünya’nın Güneş’e en uzak, Mars’ınsa en yakın olduğu durumda gerçekleşebilir.) Mars, 2003’teki yakınlaşma sırasında yaklaşık 56 milyon km yakınımızdaydı. Bu yıl, Aralık ayında gerçekleşecek yakınlaşmadaysa, gezegen bize 88 milyon km uzakta olacak.

1 Eylül saat 23:00, 15 Eylül Mart saat 22:00, 30 Eylül saat 21:00’de gökyüzünün genel görünümü.

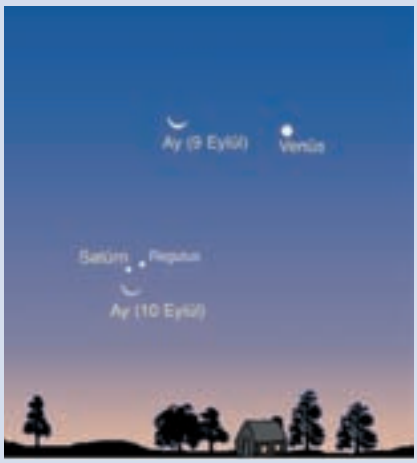

Eylül’de Gezegenler ve Ay

Jüpiter, güneybatı ufku üzerinde bulunuyor ve ayın ilk günlerinde havanın kararmasından yaklaşık üç saat sonra batıyor. Ay sonunda, gezegenin gözlenebileceği süre iyice kısalıyor.

Merkür de ay boyunca akşam gökyüzünde yer alıyor. Ne var ki, Güneş battığında ufka çok yakın konumda bulunduğundan çıplak gözle görmek çok zor. Ancak Güneş battıktan yaklaşık 20 dakika sonra akşam alacakaranlığı içinde bir dürbün yardımıyla batı-güneybatı ufku üzerine bakıldığında gezegeni görmek mümkün.

Geçen ay sabah gökyüzüne geçen **Satürn**, ayın ilk günlerinde alacakaranlıktan kurtuluyor ve günler ilerledikçe daha da erken doğuyor. Satürn, ay sonuna gelindiğinde 03:30 civarı doğuyor. Gezegeni görebilmek için, bu sırada doğu ufku üzerine bakmak gerekiyor. Ay sonunda, sabahın ilk ışıklarıyla birlikte, gezegen doğu ufku üzerinde iyice yükselmiş oluyor.

Venüs, sabahları doğu ufku üzerinde. Ayın başından itibaren, gezegenin görünür yüksekliği hızla artacak. Gezegen, ayın sonlarına doğru en parlak durumuna gelecek.

Mars, 23:00 civarı doğuyor ve parlaklığını giderek artırıyor. Artık, Aldebaran’la arasındaki parlaklık farkı belirgin.

Ay, 4 Eylül’de sondördün, 11 Eylül’de yeniay, 19 Eylül’de ilkdördün, 26 Eylül’de dolunay hallerinden geçecek.